

Butlletí de SANITAT VEGETAL

Núm. 2/10 Febrer 2010

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Agricultura i Pesca

Direcció General d'Agricultura

Carrer dels Foners, 10
07006 Palma (Mallorca)

Tel. 971 17 61 00

<http://sanitatvegetal.caib.es>

HORTÍCOLES

TACA NEGRA DE LA CARXOFERA (*Ascochyta cynarae*)

En aquestes èpoques es pot observar amb molta freqüència les fulles exteriors de les carxofes tacades cremades, normalment a causa del fred o les gelades, però també pot ser l'atac d'un fong.

Les infeccions causades pel fong *Ascochyta* poden esdevenir-se després d'atacs de mildiu o per problemes de *tipburn*. La lesió comença per l'extrem de les bràctees i és de color obscur amb petits punts negres, que són els picnidis (on es formen les espores). Aquesta infecció pot depreciar la carxofa sensiblement si no es tracta a temps.

CONTROL

Primer de tot s'ha d'evitar la penetració del fong, evitant el mildiu i el *tipburn* (cremades de les puntes). Com a mètode preventiu es poden aplicar tractaments amb derivats del coure.

FUMAT DE LA CEBA I EL PORRO (*Stemphylium* spp.)

Els fongs del gènere *Stemphylium* causen l'engrogiment i posterior enfosquiment de les fulles. Els símptomes solen començar per les puntes de les fulles i anar baixant cap a la base. Com que l'afavoreixen les altes humitats, és recomanable reduir els regs abundants, en la mesura que sigui pos-

sible, i utilitzar baixes densitats de plantació per afavorir la ventilació.

Moltes vegades aquest fong és una conseqüència secundària dels atacs de mildiu, per la qual cosa un bon control d'aquesta altra malaltia previndrà també els atacs d'*Stemphylium*.

Foto: H. F. Schwartz, Colorado State University, Bugwood.org

OLIVERA

REPILO, ULL DE GALL (*Spilocaea oleagina*)

Durant aquest mes s'han donat les condicions adequades per a la propagació d'aquesta malaltia: temperatures de valors mitjans entre 10 i 20°C acompanyades d'humitats relatives superiors al 80%. La pluja, la rosada i les boires són factors favorables quan banyen les fulles durant més de 24 h.

Per això les zones ombrívols, baixes o mal ventilades són més sensibles a l'atac d'aquest fong.

Les mesures culturals següents ajuden a prevenir infeccions:

- Fertilitzar de manera equilibrada per evitar l'excés de nitrogen i la deficiència de potassi.
- Protegir les plantes en els primers estats vegetatius.
- Evitar els brancam excessivament densos i amb poca ventilació.

Es recomana aplicar els tractaments a final de l'hivern i abans de les pluges de tardor; en qualsevol cas, quan més d'un 1% de les fulles presentin taques de repiló visibles.

La polvorització es farà evitant gotes molt fines i mullant molt bé tot el fullam i branquem de l'arbre i preferentment les parts baixes i interiors. En el cas de pluges intenses s'ha de repetir el tractament.

Les substàncies actives recomanades són els composts de coure sols o formulats en barreges amb un fungicida orgànic (maneb, mancozeb).

REGISTRE OFICIAL DE PRODUCTORS, COMERCIANTS I IMPORTADORS DE MATERIALS VEGETALS (ROPCIV)

S'hi han de registrar tots els productors, centres d'expedició, magatzems col·lectius, les serradores i indústries de transformació de la fusta, o qualsevol altra persona que produeixi, emmagatzemi, comercialitzi o importi alguns dels productes que siguin potencials propagadors de plagues de quarantena* enumerades al llistat publicat a l'annex V del Reial decret 58/2005, pel qual s'adopten mesures de protecció contra la introducció i difusió en el territori nacional i de la comunitat europea d'organismes nocius per als vegetals o productes vegetals, com també per l'exportació i trànsit a països tercers.

Les empreses inscrites en aquest Registre han de comptar amb unes instal·lacions adequades que garanteixin el correcte estat fitosanitari i la identitat dels vegetals o productes vegetals que produeixin, comercialitzin o emmagatzemin.

La inscripció en el Registre oficial de productors, comerciants i importadors vegetals comporta als titulars, entre d'altres, les obligacions següents:

- Comunicar la detecció d'organismes nocius de quarantena.
- Conservar un plànol actualitzat de les instal·lacions i parcel·les en les quals es cultivin, produeixin, emmagatzemin o guardin els vegetals, productes vegetals o altres objectes.
- Conservar com a mínim un any els registres dels vegetals o productes vegetals que hagin adquirit o emmagatzemat en les instal·lacions, que estiguin produït, o bé que hagin enviat a tercers.

- Presentar la declaració anual de cultius o de comercialització.

- Disposar d'un responsable fitosanitari i realitzar, quan calgui, exàmens visuals durant la temporada de cultiu, en el moment adient i d'acord amb les instruccions oficialment marcades.

- Cooperar amb els organismes oficials competents.

PASSAPORT FITOSANITARI

Els materials vegetals afectats per organismes nocius de quarantena (Reial decret 58/2005) han de circular proveïts del passaport fitosanitari.

El passaport permet la lliure circulació comercial de vegetals i suposa que els controls fitosanitaris només es fan al lloc de producció; per tant, s'eliminen aquests controls fitosanitaris a les fronteres entre estats comunitaris. Els productes importats de països tercers són inspeccionats en el primer punt d'entrada a la Comunitat i, si s'hi admet l'entrada, hi poden circular lliurement.

El passaport fitosanitari és un document imprescindible per a la circulació de determinats vegetals o productes vegetals dins el territori nacional i comunitari, sense el qual la circulació i el comerç es consideren clandestins.

Quan una partida de material vegetal va proveïda del passaport fitosanitari (PF), significa que compleix els requisits següents:

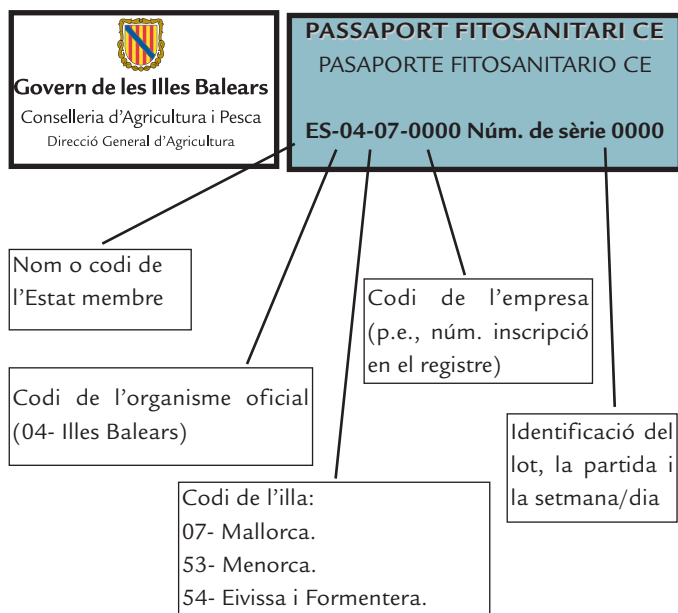
- Ha estat conreada o manipulada per un productor o agent comercial registrat, subjecte al sistema de control fitosanitari, i, com a conseqüència, està lliure d'organismes nocius de quarantena.

- Els productors han de col·locar les etiquetes del passaport en els albarans o en les plantes, sempre que l'estat fitosanitari dels seus cultius no hagi sofert modificació des del moment en què es va fer la inspecció oficial. Per fer-ho, el productor ha d'estar registrat al ROPCIV i autoritzat per a l'expedició del passaport per a les espècies corresponents.

- Els comerciants també tenen l'opció d'expedir passaports fitosanitaris de substitució (RP) en cas de dividir en partides alguns vegetals o productes vegetals que hagi adquirit amb el passaport fitosanitari. En aquest cas, el comerciant ha de tenir autorització de la Conselleria d'Agricultura i Pesca per expedir aquest passaport i ha d'acompanyar cada partida del passaport de substitució corresponent.

- Els compradors han de conservar com a mínim un any els passaports fitosanitaris corresponents i anotar les referències als registres. Aquesta obligació afecta els agricultors, silvicultors i organismes públics que efectuïn plantacions amb espècies vegetals acompanyades del passaport.

*Plaga de quarantena: Plaga d'importància econòmica potencial per a l'àrea en perill encara que la plaga no sigui present, o si ho és no estigui estesa i es trobi sota control oficial.

Gèneres vegetals que han d'anar proveïts sempre de passaport Fitosanitari (PF,RP) per circular en el territori de la UE

Les plantes de la família Palmae destinades a la plantació que tinguin un diàmetre a la base del tronc > 5 cm.

Material de plantació de cítrics (excepte les llavors): *Citrus*, *Fortunella*, *Poncirus* i híbrids.

Fruits de *Citrus*, *Fortunella* i *Poncirus* amb peduncles i fulles.

Material de plantació de fruiters i ornamentals (excepte les llavors): *Acer*, *Aesculus hippocastanum*, *Alnus*, *Betula*, *Camelia*, *Castanea*, *Carpilus*, *Corynus*, *Fagus*, *Lagerstroemia*, *Prunus* (excepte *P. laurocerasus* i *P. lusitanica*), *Rhododendron* (excepte *R. simsii*), *Salix*, *Stranvaesia*, *Ulmus* i *Viburnum*.

Material de plantació excepte llavors i fruits de *Vitis*.

Tubercles de *Solanum tuberosum* (patata) per a la sembra.

Vegetals destinats a la plantació (excepte les llavors) de *Beta vulgaris* i *Humulus lupulus*.

Fustes de *Platanus*.

Gèneres vegetals que han d'anar proveïts sempre de passaport Fitosanitari (ZP dins Espanya) per circular en el territori de la UE

Material de plantació de fruiters de pinyol i ornamentals (excepte les llavors): *Amelanchier*, *Chaenomeles*, *Cotoneaster*, *Crataegus*, *Cydonia*, *Eriobotrya*, *Malus*, *Mespilus*, *Pyracantha*, *Pyrus*, *Sorbus*, *Pinus* de més de 3 m i *Photinia davidiana*.

Llavors de *Dolichus*, *Gossypium* i *Phaseolus*.

Gèneres vegetals que han d'anar proveïts de passaport Fitosanitari (PF,RP) en el comerç entre professionals per circular en el territori de la UE

Material de plantació de *Prunus laurocerasus*, *P. lusitanica* (excepte llavors) i *Rubus*.

Material amb arrels o medi de cultiu adherit de *Persea*.

Material de plantació de frondoses ornamentals (excepte les llavors): *Platanus*, *Populus* i *Quercus*

Material de plantació de coníferes ornamentals (excepte les llavors)**: *Abies*, *Larix*, *Picea*, *Pinus*, *Pseudotsuga* i *Tsuga*.

Plantes cultivades per les flors; vegetals destinats a plantació (excepte les llavors) d'*Argyranthemum*, *Aster*, *Dendranthema*, *Dianthus*, *Exacum*, *Gerbera*, *Gypsophila*, *Impatiens*, *Leucanthemum*, *Lupinus*, *Pelargonium*, *Tanacetum*, *Solanaceae* i *Verbena*.

Ornamentals de fulla; vegetals amb arrel nua o amb substrat de cultiu d'Aràcies, Marantàcies, Musàcies, *Persea* sp., *Strelitzia* i espècies herbàcies.

Material de plantació de *Fragaria*.

Hortícoles destinades a la plantació (excepte les llavors): *Allium porrum* (incloent llavors), *Apium graveolens*, *Brassica*, *Cucumis*, *Lactuca* i *Spinacea*, i solanàcies que no formen tubercle: tomàtiga (*Lycopersicon lycopersicum*), pebre (*Capsicum* sp.), albergínia (*Solanum melongena*) i tabac (*Nicotiana tabacum*).

Bulbs ornamentals: *Camassia*, *Chionodoxa*, *Crocus flavus*, *Galanthus*, *Galtonia candicans*, *Gladiolus*, *Hyacinthus*, *Iris*, *Ismene*, *Muscari*, *Narcissus*, *Ornithogalum*, *Puschkinia*, *Scilla*, *Tigridia* i *Tulipa*.

Bulbs, rizomes, tubercles de plantació i llavors d'*Allium cepa*, *Allium ascalonicum* i *Allium schoenapresum*.

Llavors de *Helianthus*, *Lycopersicon* i *Medicago*.

Material de plantació (excepte bulbs, rizomes, llavors, tubercles i vegetals de gramínies) d'altres espècies no citades.

**El necessiten per circular des de zones demarcades del nematode de la fusta del pi a altres zones no demarcades.

FITOSANITARIS

SUBSTÀNCIES ACTIVES EN FASE DE RETIRADA PER A 2010

Recordau que una vegada finalitzat el termini d'utilització no es poden aplicar aquestes substàncies actives, ja que al marge de suposar una infracció greu, pot obligar a la destrucció de la collita per la detecció en els controls oficials de residus de fitosanitaris.

Els fitosanitaris que contenguin aquestes substàncies, els haureu de retirar a través d'una empresa autoritzada de gestió de residus o en el cas de petites quantitats a través del servei de retirada de productes desautoritzats o caducats que ofereix la Conselleria d'Agricultura.

No oblideu demanar el justificant d'entrega corresponent i anotar-ho al vostre registre d'ús de fitosanitaris (consultau el web <http://sanitatvegetal.caib.es> o els/les tècnics/ques de sanitat vegetal)

Substància activa	Termini màxim de comercialització	Termini màxim d'utilització
Antraquinona	15 de desembre de 2009	15 de juny de 2010
Bromoconazole	3 de novembre de 2009	3 de març de 2010
Bromur de metil	18 de setembre de 2009	18 de març de 2010
Buprofezín	30 de setembre de 2009	3 de març de 2010
Butralín	20 d'octubre de 2009	20 d'abril de 2010
Cianamida	18 d'agost de 2009	18 de març de 2010
Clorat sòdic	10 de novembre de 2009	10 de maig de 2010
Dicofol	30 de setembre de 2009	18 de març de 2010
Diclobenil	18 de setembre de 2009	18 de març de 2010
Dicloran	18 de setembre de 2009	18 de març de 2010
Diniconazole-M	18 de setembre de 2009	18 de març de 2010
Flurprimidol	-	13 de juliol de 2010
Mepiquat	31 d'agost de 2009	
Napropamida	7 de novembre de 2009	7 de maig de 2010
Permanganat potàssic	30 de setembre de 2009	18 de març de 2010
Propanil	30 de setembre de 2009	18 de març de 2010
Propaclor	18 de setembre de 2009	18 de març de 2010
Triflururon	16 de març de 2010	16 de setembre de 2010
Triciclazole	30 de setembre de 2009	30 de març de 2010

NORMES D'APLICACIÓ DELS HERBICIDES HORMONALS: 2,4-D, MCPA, MECOPROP (MCP) I DICLORPROP-P EN CEREALS.

Cada any es produeixen problemes de deriva per males aplicacions d'aquests herbicides en parcel·les de cereals properes a vinyes i que provoquen problemes greus de fitotoxicitats que els ceps arrosseguen durant anys.

Si utilitzau productes hormonal, heu de tenir en compte l'Ordre ministerial de 8 d'octubre de 1973, relativa a la regularització de l'ús dels herbicides hormonal amb la finalitat d'evitar danys en altres cultius sensibles i veïnats; entre d'altres, la vinya, els fruiters i les hortalisses.

No podeu utilitzar aquests herbicides a menys de 100 m d'una parcel·la amb cultius sensibles (vinya, fruiters i hortalisses).

Danys en vinya causats per herbicida hormonal.

Normes

- 100 metres de distància de seguretat a cultius sensibles
- Pressió de treballs de polvorització inferior a 4 bars
- Temperatura inferior a 25°C i el vent inferior a 1.5 m/s (5,4 km/h, ventolina, la direcció del vent es defineix per la del fum, però no mou penells o banderes)
- Proporció de gotes inferiors a 100 micres (fines) serà menor al 2% (això implica l'ús de broquets convencionals de ventall de color vermell o diàmetre superior o broquets antideriva que permetin volums superiors als 200 l/ha)